

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги
та медицини катастроф Полтавської обласної ради»
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ

**III Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Екстрена та невідкладна допомога
в Україні: організаційні, правові,
клінічні аспекти»
24 лютого 2023 року**

**ПОЛТАВА
2023**

УДК 614.88+616-083.98+616-039.74+616-036.11./-036.882-08](063)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Краснова О. І., Лавренко Д. О.**

«Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти»: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2023; Полтава).

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти», 24 лютого 2023 року. [Текст] / ПДМУ; [ред.кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін.]. – Полтава, 2023. – 168 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів екстреної та невідкладної допомоги в Україні фахівців різних спеціальностей, питанням покращення організації галузі охорони здоров'я та оптимізації роботи лікувальних закладів у період реформування.

УДК 614.88+616-083.98+616-039.74+616-036.11./-036.882-08](063)

©Полтавський державний медичний університет, 2023

низького больового порогу, коли місцева анестезія не дає достатнього знеболювального ефекту. За допомогою седації є можливість виконати великий обсяг робіт за одне відвідування та лікувати пацієнтів з вираженим блювотним рефлексом. Абсолютним протипоказанням до інгаляційної седації є епілепсія, оскільки закис азоту сприяє підвищенню внутрішньочерепного тиску, що може спровокувати напад. Також вона протипоказана в I триместрі вагітності, при утрудненому носовому диханні, гострій чи загостреній стадії загальносоматичних хвороб.

Отже, використання газової суміші нітроген оксиду з киснем – це відносно простий і легкоконтролюємий спосіб досягнення релаксації пацієнтів задля покращення стоматологічного лікування. Даний вид седації можна вважати безпечним та ефективним як для емоційно стабільних, так і для тривожних пацієнтів із низькою толерантністю до болю. Застосування інгаляційного методу седації сприяє фізичному розслабленню, зменшенню виникнення невідкладних станів на стоматологічному прийомі, оскільки усуває дентофобію та запобігає небажаним наслідкам, що пов'язані з нею.

ПРАВОВІ ВИМОГИ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТІВ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Пашков В.М.

лабораторія дослідження проблем національної безпеки у сфері громадського здоров'я НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка Сташиса В.В.

НАПрН України

Основний принцип Європейського Союзу — це вільний рух людей, товарів, послуг і капіталу. Мова йде також і про робочу силу. При цьому для більшості категорій робочої сили, у тому числі для так званих регульованих професій, спеціальними актами ЄС встановлюються стандарти підготовки та кваліфікації. До таких регульованих професій, серед іншого, належить і професія фармацевта.

В актах ВООЗ, Директивах ЄС та Міжнародної фармацевтичної федерації (The International Pharmaceutical Federation — FIP) існують дві кваліфікації: «фармацевт» та «фармацевт-технік». Як відомо, в Україні після початку реформи зі зміни найменування фаху, крім кваліфікації «провізор» та «фармацевт», у нас з'явилася кваліфікаційна категорія «асистент фармацевта». У різних нормативно-правових актах та нормативних документах використовують різні категорії. І досить повільно кваліфікація «провізор» поступово вилучається, і впроваджується кваліфікація «фармацевт». А замість раніше існуючої кваліфікації «фармацевт» запроваджується кваліфікація «асистент фармацевта».

Необхідно додати, що для окремих країн, зокрема колишнього СРСР та інших країн східної Європи, які пізніше приєдналися до ЄС, спеціальними актами вносилися доповнення щодо визнання або невизнання кваліфікації у разі невідповідності їх кваліфікаційним принципам ЄС. Мова йшла про ті країни, в яких підготовка здійснювалася за принципами, що схожі з принципами та стандартами освіти в Україні.

Але це не означає, що ЄС поступився своїми принципами. Мова лише йшла про право на працю за фахом для тих, хто отримав освіту до приєднання цих країн до ЄС. Вимоги ж щодо кваліфікації та спеціальних знань залишилися незмінними.

Почнемо з тих визначень, що не дуже сприймаються фармацевтичною спільнотою України.

Так, за визначенням ВООЗ в 1994 р. та Європейського бюро ВООЗ в 2019 р.: *«Фармацевти позалікарняних аптек належать до медичних працівників, які найбільш доступні для населення, і є однією з основних ланок первинної медико-санітарної допомоги»*. Спроба віднести фармацевтів до медичних працівників для України є новелою, але зобов'язує багато до чого.

Крім того, Радою фармацевтичної практики FIP прийнято таке визначення: *«Фармацевт — це медичний працівник, який здобув наукову*

підготовку у вищому навчальному закладі, компетентний у всіх аспектах постачання та використання лікарських засобів.

Фармацевти — це медичні працівники зі спеціальною освітою та підготовкою, на яких державними органами чи іншими відповідними (наприклад, регіональними, провінційними) органами влади покладено завдання щодо управління розподілом лікарських засобів споживачам та реалізації належних заходів щодо забезпечення їх безпечного та ефективного застосування».

Відразу необхідно підкреслити, що в українському законодавстві чітке визначення поняття «фармацевт» взагалі відсутнє.

Між тим, в окремих країнах поняття «фармацевт» має більш широке значення, ніж те, що використовується в нашій країні.

Так, відповідно до Закону ФРН «Bundes-Apothekerordnung» (Федеральні Правила фармацевта), здійснення професії фармацевта — це провадження фармацевтичної діяльності під професійним найменуванням «фармацевт». Фармацевтична діяльність включає, зокрема:

1. Виробництво лікарських засобів.
2. Дослідження лікарських засобів, розробку, виробництво, випробування лікарських засобів, діяльність зі схвалення лікарських засобів, фармаконагляд та запобігання ризикам у фармацевтичній промисловості.
3. Тестування лікарських засобів у лабораторії.
4. Зберігання, забезпечення якості та реалізацію лікарських засобів на оптовому рівні.
5. Складування, виробництво, випробування, зберігання, розподіл та відпуск безпечних та ефективних лікарських засобів необхідної якості в аптеках, відкритих для населення.
6. Виробництво, випробування, зберігання та відпуск безпечних та ефективних лікарських засобів необхідної якості у лікарнях.
7. Інформування та рекомендації щодо лікарських засобів, включаючи їх належне застосування.

8. Повідомлення про небажані реакції на ліки до компетентних органів.
9. Персоналізована підтримка пацієнтів при самолікуванні.
10. Діяльність у місцевих або національних кампаніях, пов'язаних зі здоров'ям.
11. Діяльність у галузі фармації, аптек та медичних виробів в органах управління охороною здоров'я у федеральних, державних та місцевих органах влади, а також у державних корпораціях, професійних та спеціалізованих асоціаціях.
12. Викладацька та дослідницька діяльність в університетах, а також викладання у закладах освіти та професійно-технічних училищах у галузі фармацевтики.

Зрозуміло, що коло обов'язків фармацевта дуже широке і потребує спеціальної підготовки. Наприклад, можна звернути увагу на обов'язок фармацевта здійснювати вакцинацію, проводити окремі діагностичні процедури. Тобто європейський звичайний фармацевт — це дійсно медичний працівник, а не працівник закладу торгівлі.

Можливо, саме тому Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications (Text with EEA relevance) (Директива 2005/36/EC Європейського Парламенту та Ради від 7 вересня 2005 р. про визнання професійних кваліфікацій (текст, що має відношення до Європейської економічної зони) встановлює, що свідоцтво про формальну кваліфікацію фармацевта має свідчити про навчання тривалістю не менше ніж 5 років, у тому числі не менше 4 років очної теоретичної та практичної підготовки в університеті (ч. 2 ст. 44). Крім того, 6-місячне стажування у загальнодоступній аптеці або у лікарні під наглядом фармацевтичного відділу цієї лікарні.

Мунтян О.В., Мунтян В.Л., Федик Т.В., Курдиш Л.Ф. Вибір методів знеболювання у пацієнтів групи ризику на амбулаторному стоматологічному прийомі.	129
Плужнікова Т.В., Корнета О. М., Костріков А. В., Комар А. В. Кадрові зміни в системі екстреної медичної допомоги: парамедики та екстрені медичні техніки	132
Повшенюк А. В., Гаджула Н. Г., Пилипюк О. Ю., Повшенюк А.Я. Інгаляційна седация як спосіб зменшення ризику невідкладного стану при лікуванні стоматологічного пацієнта на терапевтичному прийомі	133
Пашков В.М. Правові вимоги підготовки фармацевтів відповідно до законодавства ЄС	135
Пашков В.М., Соловійов О.С. Нормативно-правове регулювання діяльності служби порятунку(парамедиків): досвід ФРН	139
Попова К.О. Травма нерва	142
Пронтенко К. В., Охріменко І. М. Способи та засоби евакуації пораненого з поля бою як необхідна умова спасіння його життя	144
Теницька Є.Д., Одійчук В.О., Краснова О.І., Краснов О.Г. Невідкладна допомога при травмах: алгоритм abcde проти march	148
Федик Т.В., Гаджула Н.Г., Федик А.В., Мунтян О.В. Клінічні аспекти вибору місцевого анестетика як профілактика невідкладних станів на амбулаторному стоматологічному прийомі	151
Фурман Р. Л., Барило О. С., Поліщук С. С., Свистунов Д. М. Медикаментозна терапія остеопорозу щелеп у пацієток з дисбалансом естрогенів, як екстренна профілактика патологічних переломів.	154
Цапенко Ю.П. Невідкладна допомога при легеневій кровотечі у хворих на туберкульоз	157
Черниш І.О. Іноваційні технології в екстреній та невідкладній допомозі. Телемедицина.	158
Ольга В. Шешукова, Валентина П. Труфанова, Софія С. Бауман, Тетяна В. Поліщук, Катерина С. Казакова, Анна С. Мосієнко, Аліна І. Максименко. Досвід надання допомоги дітям із травмами фронтальних зубів	160
Мaksymenko A.I., Sheshukova O.V., Kuz I.O., Kazakova K.S., Pysarenko O.A. Trends in prevention of emergency conditions in paediatric dentistry	163
Зміст	166